

TRGOVSKI ČASOPIS

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani,
časopis 123. — Št. tel. 552. — Štev. računa
pri Št. 11.998. — Kopiri se ne vratajo.
Plača in sedi se v Ljubljani.

Izhača vsako sredo in soboto.

Licealna knjiznica,
Ljubljana

Naročstva za izdaje ŠHS:

Leto	K 150-
za pol leta	10-
za četrt leta	45-
mesecno	15-

Leto IV.

Ljubljana, 2. marca 1921.

Štev. 17.

VSEBINA: Izpremembe v novi izvozni carinski tarifi. — 10 odstotni luksuzni pribitek k prometnemu davku. — Pregled neposrednih davkov. — Pomen praškega vzorčnega velesejma. — Dopisi. — Izvoz in uvoz. — Narodno-gospodarske zadeve. — Naznani trgovske in obrtniške zbornice. Izpremembe protokolacij v trgovskem registru. — Razno. — Tržna potroščila. — Borza.

Izpremembe v novi izvozni carinski tarifi.

Nova tarifa, ki je stopila že 19. februarja t. l. v veljavu, se dosedaj ni izšla v »Službenih Novinah«, niti v »Uradnem listu«. Carinarnice so jo doble 24. februarja in poslujejo od tega dneva naprej po novi tarifi. Že je bila razveljavljena izvozna tarifa z dne 13. avgusta 1920, ki je obsegala 156 carinskih postavk. Sedaj na tarifa jih ima le 75 in so postavke za izvoz večine naših produktov znatno znižane.

Izvoz je razen 11 predmetov svoboden proti plačanju izvozne carine in osiguranju valute. Pa tudi gledje osiguranja valute se pripravlja reforma, da se v najkrajšem času vpelje prost mirodobični promet s plačilnimi sredstvi v inozemstvo. Pravljene predmeti so po novi tarifi: 1. pšenica, katere izvoz je kontingentiran za letos na 15.000 vagonov, radi trgovskih pogodb, 2. oves, kontingenčiran na 8000 vagonov, pod pogojem da se 10 odstotkov odda za potrebe vojnega ministrstva, 3. konji, kobile in žrebci izvzemši težke, belgijske in nordijske rase, brez ozira na starost, medtem ko so bili poprej prepovedani konji pod 16 let stari, 4. goveja živila. V prejšnji naredbi je bil prepovedan izvoz govedi pod 10 leti, sedaj pa govedi pod 5 q, za krave sedaj pod 8 leti, in pri bikih pod 3 leti, 5. ovce izvzemši rejene ovne, 6. volna in volneni izdelki razen preprog; 7. pšenična moka, medtem ko je bila poprej tudi ovsena prepovedana; 8. sladkor, ker ga nezadostno produciram v tuzemstvu; 9. premog, izvzemši lignite, katerih se v Dalmaciji in na Hrvaškem dovolj producira in za katere se vsled pretirano visokih cen domači interesi ne zanimajo; 10. zlato in srebro in njih izdelki; 11. staro in surove železo, ki se potrebuje za naše železarne, ki ga ne morejo dovolj dobiti v inozemstvu.

Proti poprejšnjem tarifi so bile izpuščene 3 postavke in sicer goveje in druge velike kože, mineralna olja in soda. Zadnja dva predmeta za izvoz skoraj ne prideta vpoštev, ker je industrija mineralnih olj šele v začetku raziskovanj vrelcev in ker je cena sode v lukavški in jajčni tovarni tako visoka in dobava zvezana s takimi težkočrami, da ni na svetovnem trgu sploh konkurenca zmožna. Kadar kaže lista prepovedanih predmetov in tudi izvozna tarifa, se bližamo vedno bolj režimu popolnoma proste trgovine. Gledje pšenice se sicer ni ugodilo zahtevi agrarcev, da se odpravi carina in to posebno ne radi tega, ker ni še znano stanje osevov za letošnjo letino. Prepoved izvoza lahkih konj in lahke goveje živine nima namena ščititi konzumenta mesa, kakor predvsem omogočiti Srbiji po ceni nakup goved in konj pri nas,

in na Hrvaškem, medtem ko naj bi na drugi strani živinorejci dobili priliko dobro rejeno govedo in težke pasme konj izvažati. S tem, da je bila ukinjena prepoved izvoza govejih kož, je padel monopol naših usnjark na tuzemske kože.

Pšenica je znižana od 50 na 30, oves od 40 na 10, riž, ki ga prideamo okrog Novega Sada in v južni Srbiji ca. 60 vagonov, od 200 na 60 dinarjev, da se omogoči izvoz v bližnje inozemstvo. Carina za krompir je ostala neizpremenjena. Slad, sočivja, grah, fižol, paprika, gobe, sadje, cikorijski semeni, seno, kuriva, bombaž in hmelj so na podlagi nove carinske tarife izvozne carine prosti, ker spadajo pod postavko 75 tarife. Carina na konopljo je znižana z 20 na 10, oziroma za prejodo od 5 na 2 dinarja, medtem ko so izdelki iz konopnino, razen vrvi carine prosti. Za laneno povesmo je ostala carina neizpremenjena. Za sladkorno repo se je znižala od 100 na 20 din., za koren od čipovine od 100 na 5, za sirkovo slamo od 10 na 5 din. Za opijum, ki se prideluje v Makedoniji in izvaja preko Grške predvsem v Anglijo, je ostala carina 500 dinarjev neizpremenjena.

Za izvoz težkih konj belgijske in nordijske rase nad 3 leta starih, se plača 500 dinarjev, poprej 2500 oziroma 1000 din., za žrebad iste rase do 3 let 200 din., za ostale vrste konj 2000 dinarjev, kar je za izvoz naših lahkih konj prohibativno.

Za živo govedo nad 500 kg teže je carina na glavo določena na 500 din., pod 500 kg na 1000 dinarjev, medtem ko je poprej znašala 1500 dinarjev. Ravnotako je carina na zaklano goved znižana od 250 din. za 100 kg na 300 din. na kos. Za ovce je znižana carina od 80 na 30, za koze od 30 na 20 din. na komad, v zaklanem stanju od 200 na 100 din. za 100 kg.

Znatno je znižana carina na žive svinje. Medtem, ko je bilo poprej za mesne 400, za mastne pa 600 din., carine na komad, se plača sedaj 300 dinarjev brez razlike.

S tem je oškodovana naša preščereja, ki je izvažala vedno le lažje, mesne prešče, ker se bo zanje moral plačati ista carina, namreč skupaj s prometnim davkom 1800 kron na kos, kakor za še enkrat teže in še enkrat toliko vredne mastne vojvodinske prešče.

Izvozna carina za živo perutnino je ostala neizpremenjena in sicer 6 oziroma 3 din. na komad, zraven pa se je zavedla nova carinska postavka za zaklano perutnino in sicer 100 dinarjev za 100 kg. Izvoz perutnine bi prišel, ako bi bile prevozne razmere bolje urejene, posebno za slajersko, kjer je bilo perutinarstvo pred vojno posebno razvito, zelo v poštev. Za konjsko meso je bila carina znižana od 150 na 100 din.

Znatno se je znižalo carino na mesne izdelke. Za slanino, nasoljeno, prekajeno od 200 na 100 din., za nasoljeno in prekajeno meso od 200 na 120 din., za svinjsko in gosjo mast 120 din., medtem ko so klobasice, salame, mortadele itd. sploh vsake carine proste, dasi so poprej plačene.

vale 300 din. carine. Carina na divjadičino, ki pride za izvoz komaj vpoštev, je ostala neizpremenjena in sicer 30 din. od 100 kg.

Na mleko in smetano je carina znižana od 200 din. na 10 din. za 100 kilogramov. Torej pride na 1 liter mleka vpoštev posodo okrog 60 vinarjev carine. S tem je dana možnost izvoza mleka iz Slovenije v celo Primorje kakor se je pred vojno izvajalo in ni izključeno, da bo zavzet izvoz tak obseg, da bo zopet nastalo pomanjkanje mleka v mestih. Za jajca je ostala carina 200 din. neizpremenjena, enako tudi za vosek, meutem ko se je za med znižala carina od 100 dinarjev na polovico.

Anomalija, ki je poprej obstojala v carinski tarifi, da se je za loj in kostno mast plačalo petkrat toliko carine kakor na svinjsko mast, se je v novi tarifi toliko izravnala, da se sedaj plača za loj, kostno mast in olje enako carino 120 din. kakor za svinjsko mast.

Prohibitivna carina na volno je ostala 2000 din., da pripade volna domaćim predilnicam v Srbiji in Vojvodini. Srbski tovarnarji še danes ne morejo pozabiti Vokačevega in Balkanovega izvoza volne v predelavo za manufakturo in pri vsaki konferenci radi tega napadajo Slovence. Za volnene odpadke znaša carina 500, za stare vojaške obleke iz volne 20 dinarjev.

Carina na kozjo dlako je znižana od 200 din. na polovico, za ostale vrste dlake na četrtnino, medtem ko je za perje ostala poprejšnja carina 200 din. in za ščetino ter žimo prohibativna 2000 din.

Izvozna carina vseh vrst kož je znižana z ozirom na velik padec cen kož za 60 odstotkov proti prejšnji tarifi in sicer za goveje, telečeje in konjske, surove od 2000 na 800, za ovce kozje in svinjske od 2000 na 400, a jagneče in kozliče od 500 na 200. Isto carino se je poprej plačalo tudi za izdelke iz govejih kož, medtem ko se sedaj plača 100 din. Carina za kože od divjadičine je ostala neizpremenjena.

Za odpadke pri klanju se je znižala izvozna carina za rogove, kosti, odpadke kož od 200 na 100, za drob, kopita, parklje od 30 na 10 din., za rake od 100 na 20, za školjke od 50 na 20 din., medtem ko je za kavijar ostala staro carina.

Carine proste so sedaj rastline za zdravilstvo, bolhač, čebele v panjih in rojih, matice in rabe. Izvozna carina na goveje kože je kljub znižanju pravno dobitna.

Najizdatnejše olajšave je dosegla z novo tarifo lesna industrija in trgovina. Za Slovenijo je pa se posebno velikega pomena, da je dovoljen carine proste izvoz oglja, kar je bilo dosedaj vsled prohibitivevne carine 10 din. na 100 kg nemogoče. S tem bo mogoče vnovčiti, dasi je sezona že pozna in se je mnogo oglja, ki leži na prostem, razpadlo v prah, z izvozom v inozemstvo sedanje loge, ki se cenijo na 60 milijonov krov.

Splošno je tendenca carine na les, otežkočiti izvoz okroglega lesa, infavorizirati predelan les. Prepove-

dan ostane izvoz taninskega lesa, jamskega lesa razen iz pasivne liško-krbavske in reško-modruške županije ter hrastovih železnih pragov in semen od igličastih in plemenitih dreves. Carina na drva je znižana od 3 na 1 dinar. Razvrstitev carinskih postavk za les, je proti prejšnji tarifi spremenjena in loči I. tri skupine listnatega drevja, namreč 1. hrastov, kostanjev in orehov les, 2. javorjev, jesenov in brestov, ter 3. ostalih vrst listnega lesa, in II. samo eno vrsto igličastega lesa. Za obdelan in predelan ter žagan les se plača po gornjih skupinah 6, 4, 1.50 in 1 dinar proti 8, 8, 5, 2.50 din. poprej. (Dalje prih.)

10 odstotni luksuzni pribitek k prometnemu davku.

(Konec).

Interesantno je, da uvoz svežega cvetja, ki ima za celo predpustno sezono iz Italije najboljšo konjunkturo, ne spada med luksus, medtem ko je suho cvetje luksus.

Producija pijače v tuzemstvu zadošča popolnoma za kritje domače potrebe. Preostajajo nam preko tega še znatne količine za izvoz, posebno žganja in navadnih vin. Zato bi bilo pričakovati, da se bo domače vino-rejstvo in razvoj kletarstva ščitil pred inozemsko konkurenco. Vsaj glede mlade šampanjske industrije bi bilo potrebno, ker ji 100 dinarjev luksusnega pribitka in trošarina davijo konzum in nima proti starim renomiranim inozemskim znakom prave izdatne zaščite.

Nerazumljivo je, da je bilo črno iz liste vino iz sadja in jagod ter umetno pripravljene pijače, pivo in kis. Znano je, kakšen šund so uvažali iz Dunajskega Novega mesta pod znamko vinskega kisa, medtem ko domače kisarne niso mogle dobiti davka prostega špirita za izdelovanje kisa. Tudi pivovarne, ki so se ravno začele preurejati za razširjenje obratov, so sedaj zopet izpostavljene tuji konkurenčni graških pivovaren, ki bodo z nizko valuto ovirale nadaljnji razvoj naših pivovarov.

Pribitek na sladkorne izdelke v znesku 6 krov na 1 kg, ki zadene enako domači industriji biskvitov in sladičev, je zopet omogočil mozemski konkurenčni pridobiti naša tržišča. Posebno se bo pojavit uvoz čeških tovarov, ki imajo za izdelovanje kanditov po ceni sladkor na razpolago.

Na ostale predmete, kakor na rastlinske in sadne konzerve, ribje, mesne konzerve in fine sire znaša luksusni pribitek minimalne vsote 50, 70 oziroma 100 dinarjev za 100 kg. Uvoz teh predmetov je za naše razmere res nepotreben in bi bilo primerno, da se ga je onemogočilo.

Iz skupine kemičnih predmetov se je pri reviziji kot neluksus črtao saharin, ki pride le za sodovičarja in lekarnarje v poštev, metilni alkohol in aceton, ki se izdeluje tudi v Belišču, eterska olja, ki jih potrebujejo naši drogisti in lekarnarji ter umetno dišeče materije. Ostalih sedem postavk je obdavčeno s primeroma nizkimi pribitki.

Med manufakturo je najvažnejši uspeh to, da se je dovolilo zopet uvoz bombaževega blaga, ki je lažje od 60 gramov in volnenega, ki je lažje od 300 gramov, katerega uvozna prepoved res ni imela praktičnega smisla.

Iz skupine bombaževevih izdelkov se je črtao iz luksusnega seznama sledeče predmete: bombažev žamet in pliš, bombažev pleteno in prepleteno blago ter bombaževi trakovi in bombaževa pozamentterija.

Tuli, čipke in vezenine iz bombaža, volne, lanu in svile, so ostali v seznamu kot luksusno blago in plačajo od 1000 do 6000 dinarjev pribitka na 100 kg.

Žamet, pliš, trakovi, pozamentterija iz volne in iz lanu so bili izloženi iz luksusnih predmetov, enako kameljna claka, manilne preproge, rute za glavo in šali. Od svile se je oprostilo luksusnega pribitka surovo in umetno svilo in svileno vato. Za ostale svilene izdelke se plača 3000—10.000 dinarjev pribitka na 100 kg.

Izdelki iz linoleja in linolejske tapete po novi naredbi niso luksus, medtem ko so izdelki iz povoščenega platna, ki se rabijo v bolnicah in v gospodinjstvu po mnemu komisije luksus. Po našem mnenju pač ni razlike med obemi predmeti, da bi moral eden biti luksuzni, drugi pa ne.

Konfekcija in modno blago je obremenjeno z izredno visokimi taksi od 5000 do 10.000 dinarjev od 100 kg. Uvoz je vsled teh taksov nemogoč za trgovce in zato se bo nadaljevala stara praksa, ki evte posebno na naši severni meji, tihotapstva in pa ročne prtljage, katere pride dnevno do 8 vagonov v Maribor in za katero se ne plača nobene carine.

V skupini usnja in krzna so črtaли iz liste luksusnih predmetov bronsirano in umetno usnje, usnje za rokavice, neizdelano kožuhovino, medtem ko so rokavice, najfinješi sedlarski in torbarski izdelki in krznarski izdelki taksirani kot luksus. Košarski in pletarski izdelki so bili razen predmetov postavke 40% vstuvrščeni med neluksus.

Med papirnimi izdelki so zavedene luksusne takse na okrašen papir, tapete in papirne izdelke. S prepovedjo uvoza od meseca marca lanskoga leta je bila papirna trgovina najbolj zadeta. Sedaj so vendar uvideli, da papir z obrazci, etikete, bloki, beležniki in koledarji niso luksus, marveč navadne kulturne potrebščine, katere smo vsled nerazvite lastne grafične, tiskarske in knjigoveške obrti morali uvažati.

Iz skupin izdelkov iz kamena in iz stekla so skoraj vse postavke, ki so bile prepovedane, obremenjene z luksusnim pribitkom.

V skupini kovin so izvzeli le izdelke iz svinca, cinka, cina in bakra. Smola pa je hotela, da se po sedanji razvrstitvi za steklene leštence ne plača luksusna taksa, medtem ko se za navadno stensko svetliklo plača, za pomedenjene galerijske izdelke se plača luksusna taksa, za medene izdelke pa ne.

V celoti moramo reči, da se naše naziranje z rezultati komisije ne strinja in da delo komisije z narodo-gospodarskega stališča ni uspelo.

Pregled neposrednih davkov.

(Konec.)

E. Rentnine.

Odmero rentnine urejuje tretja poglavje že večkrat navedenega zakona o osebnih davkih.

Omenili smo že popreje, da se deli rentnina na dve vrsti.

Finančni zakon določa glede tega davka:

Od rentnine, ki se pobira z odbitkom, se odmerja enotni državni pribitek po 100 odstotkov. Avtonomni doklad tu ni.

Na rentnino, ki se odmerja na podlagi napovedi, se pobira namesto dosedanjega vojnega pribitka in deželnim naklad enotni državni pribitek 170 odstotkov. Od te vrste rentnine

se odmerjajo tudi avtonome doklade. Davčni minimum znaša 3200 K.

Dohodnina.

Odmero urejuje

- a) zakon z dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220,
- b) novela z dne 23. januarja 1914, drž. zak. št. 13,
- c) glede vojne doklade glej ces. naredbo z dne 28. avgusta 1916, drž. zak. št. 280,
- d) fin. zakon za l. 1920-21.

Davka prosti minimum znaša:

- a) redoma 4800 K, in pri davčnih zavezancih,
- b) ki prejemajo službene prejemke pa izjemoma 1600 K.

G. Plačarina.

Plačuje se od višjih službenih prejemkov (nad 6400 K). Glej § 233 zak. o osebnih davkih. Plačarine so oproščeni le državni nameščenci.

Zasebni nameščenci jo plačujejo ako njihovi službeni prejemki presegajo letno 6400 K.

Ako njihovi prejemki presegajo pa letno 30.000 K, plačajo poleg državnega davka tudi še:

- a) 70 odstotni enotni državni pribitek in pa
- b) avtonome doklade. Glej člen 146. večkrat imenovanega finančnega zakona za l. 1920-21.

H. Tantijemni davek.

Plačuje se le od tantijemnih prejemkov pri delniških družbah potom odbitka. Zakon z dne 23. jan. 1914, drž. zak. št. 13.

Tantijemni datek je po fin. zakonu zvišan od 10 na 15 odstotkov.

Poleg državnega davka se pobira še 100 odstotni državni pribitek. Tantijemni davek znaša torej dejansko 30 odstotkov tantijemnih prejemkov.

I. Vojni davek.

Vojni davek se plačuje od višjih dohodkov v l. 1914 do 1919. Odmerja se po fin. zakonu (»Uradni list«, št. 136 iz l. 1920). Poleg tega veljajo pa še sledeči vojnoddavni zakoni, ako jih ne spreminja ravnomkar imenovani finančni zakon.

1. Za leto 1914 in 1915, deloma tudi 1916, 1917, 1918 in 1919 cesarska naredba z dne 16. aprila 1916, drž. zak. št. 103.

2. Za leto 1916, 1917 in 1918 zakon z dne 16. februarja 1918, drž. zak. št. 66, in

3. za leto 1919 fin. zakon odnosno ces. naredba z dne 16. aprila 1916, drž. zak. št. 103.

Podlago za ugotovitev višjega donosa (dohodka) v vojnih letih 1914 do 1919 tvori:

a) pri družbah t. j. pri podjetjih, ki polagajo javne račune, ona podlaga, od katere se odmeri posebna pridobnina,

b) pri poedincih, t. j. pri dohodni zavezanih osebah pa redoma dohodki, ki so služili kot podlaga za priredo dohodnine.

J. Invalidski davek.

Tega daveka popreje še nismo imeli. Vpeljal ga je fin. zakon za l. 1920-21 in sicer v svrhu kritja razvodkov na invalidske podpore. (Vide člen 83. in nadaljnji členi ravnomkar imenovanega zakona).

Ravna se po višini gotovih dohodkov. Pobira se namreč po vsoti določenih neposrednih davkov in po leštveci, priobčeni v členu 85. fin. zakona. Davki, kateri tvorijo podlago za odmero invalidskega davka, so v Sloveniji:

- a) zemljarina,
- b) hišni davki (najemni in razredni davki),
- c) občna pridobnina,
- d) posebna pridobnina,
- e) rentnina,
- f) davek na tantijeme,
- g) plačarina in pa
- h) vsi državni pribitki, ki se pobirajo k tem davkom (a—g).

Poleg tega se pobira invalidski davek tudi od dohodnine, a to le v gotovih služajih. Dohodnina z državnimi pribitki se vpošteva pri odmeri invalidskega davka samo, če dohodek, oziroma deli skupnega dohodka, niso zavezani nobenemu držemu davku, n. pr. zemljarini, hišemu ali obrtnemu davku itd. Pri onem davčnem zavezancu, ki ima službene prejemke in še druge dohodke, je podstava za odmero invalidskega davka le oni del dohodnine, ki odpade na službene prejemke. Državni in zasebni uslužbeni plačujejo invalidski davek na podstavi letnega davka od plače, brez ozira na svojo davčno dolžnost zaradi drugih dohodkov. Invalidski davek se v tem primeru pobira istodobno in na isti način kakor dohodnina. Kaj pa, ako plačuje uslužbenec plačarino? V tem slučaju ne plača invalidskega davka po višini dohodnine, odpadajoče le na službene prejemke, ker plačuje itak že invalidski davek od plačarine. Plača bi bila inače dvakrat obdačena z invalidskim davkom. Ako ima uslužbenec dvoje vrst službenih prejemkov, katerih del je prost plačarine, en del pa ne, tedaj plačuje tudi dvoje vrst invalidskega davka in sicer a) po višini plačarine, b) za ostale službene prejemke pa po višini odpadajoče dohodnine.

Invalidski davek se pobira tudi od rentnine na obresti hranilnih vlog in podobnih dohodkov. Pobira se potom odbitka.

K. Davek na poslovni promet.

Vpeljal ga je že večkrat imenovani finančni zakon za l. 1920-21. Glej »Uradni list« št. 136 z dne 25. novembra 1920 in št. 11 z dne 31. januarja 1921.

Plačuje se:

- a) za blago, ki se izvaja preko carinarnic, naši je oproščeno carine ali ne, v višini polovice carine,
- b) za blago, ki se uvaža preko carinarnic, naši je oproščeno carine ali ne, se plača v višini dotične carine. Pri luksusnem blagu se plača poleg tega še 10 odstotkov vrednosti dotičnega luksusnega blaga.

V obeh slučajih je poslovni davek plačati v zlatu ali srebru po veljavnem kurzu, določenem v tem času.

Za blago, ki je že uvaženo, se pobira davek na poslovni promet in sicer za luksusno blago v višini 10 odstotkov, za vse drugo blago pa v višini 2 odstotka prodajne vrednosti.

To velja za blago, ki se uvaža oziroma izvaja ali pa, ki je že uvozeno.

A poleg tega se pobira še posebno davčino od prometa in sicer:

- a) v višini predpisa na občni ali posebni pridobnini z vsemi državnimi pribitki vred pri slednjih obratih:

1. za obrtne obrate sploh in za trgovske obrate s predmeti, ki se ne uvažajo iz inozemstva, dalje za obrete z živiljenjskimi potrebščinami in za prevozniška in transportna podjetja, dalje za vse obrate, kjer se ljudje zbirajo radi zabave in za dobavitelske, podjetniške in druge obrate, če se ti posli sklepajo s privatnimi osebami.

2. Za mešane trgovske obrate, t. j. za one, ki se bavijo s predmeti, ki se uvažajo iz inozemstva in s predmeti, ki se proizvajajo v državi.

b) Po višini prometa in sicer:

1. pri industrijskih in tvorniških podjetjih. Davek znaša 1 odstotek od prodajne cene njih proizvodov. Pač pa imajo ta podjetja pravico do povračila davka na poslovni promet, plačanega na carinarnicah za uvoženo sirovino, ki služi za izdelovanje njih tvorniških in industrijskih proizvodov. Ravno toliko znaša davek za vse pridelke velikih kmetovatev.

2. pri podjetniških, stavbinskih, dohodniških, arendatorskih in temu podobnih poslih, v kolikor se ti posli izvršujejo na račun države in samoupravnih teles. Davek znaša 1 odstotek skupne vrednosti prevzetih, oziroma izvršenih poslov;

3. pri prodaji velike živine, za katero se izdajajo potni listi, 1 odstotek prodajne cene.

e) Pri denarnih zavodih in delniških družbah, zavezanih javnemu polaganju računov, znaša davek 2 odstotnega kosmatega bilančnega dohodka. Vendar velja to davčno merojo le za denarne posle.

Ako pa ti zavodi (družbe) opravljajo trgovske posle, veljajo tudi zanje določila o plačilu davka na carinarnicah ob uvozu, izvozu in o popisu že uvoženega blaga. Ako ti zavodi (družbe) izvršujejo industrijska podjetja, veljajo za nje določila, ki urejujejo odmero poslovnega davka za industrijska podjetja.

Davek na poslovni promet je prost avtonomni doklad in drugik državnih pribitkov.

Pomen praškega vzorčnega velesejma.

Na praškem vzorčnem velesejmu se bodo med 28. februarjem in 8. marcem vršili posebni sejmi za posamezne vrste blaga, kjer se bo nudilo nakupovalcem od strani velesejma posebne ugodnosti in se bo te dni koncentrirala poset interesentov, ki reflektrajo na eno ali drugo vrsto blaga. Borza na velesejmu bo delovala te dni samo za one vrste blaga, ki spadajo v dotedno stroko. Obenem je tudi reklama in celo agenda velesejma osredotočena v prospet teh skupin, vendar pa nakup blaga drugih strok ni nikakor omejen. Na iste dni se vršijo tudi konference in shodi industrijskih in trgovskih korporacij za rešitev narodno-gospodarskih vprašanj. Posebni sejmi so nameravani na sledeče dni:

Usnjarska industrija dne 1. marca, igračarska industrija 2. marca, kemična industrija 3. marca, kovinska in elektrotehnična in ustrjala 3. marca, živilska industrija 4. marca, steklarska industrija 4. marca, tekstilna in konfekcijska industrija 5., 6. in 7. marca, keramična industrija 6. marca, papirna industrija 7. marca, galanterijska in podobna industrija 8. marca, lesna industrija 5. in 6. marca.

Industrijske in trgovske korporacije čehoslovaške pozivajo inozemske korporacije, da bi v interesu zbljanja in navezanja trgovskih stikov ter v svetu vzajemne rešitve vprašanj, katerih namen je odstraniti obstoječe omejitve prostih trgovine in rešitve prevoznih in drugih vprašanj, poslate delegate na vse shode. Na podlagi sklepov teh konferenc se bo prosilo vlado za podporo, da bi se v najkrajši dobi prišlo do mirodnih razmer. Uprava vzorčnega sejma prosi, da bi se inozemsko udeležbo na teh sejmih pravočasno sporočilo, da bi se zanje posebej poskrbelo.

Nepričakovano zanimanje v krogih industrijskih in trgovskih, tu in inozemskih je priporoglo k hitremu razvoju praškega velesejma tako, da se je že po preteklu kratke dobe 1 leta pokazala potreba stavbe samostojnih velesejmskih palač in stavb. Dosedanji prostor z 20.000 m² v monumentalnih palačah veletrga in modernih paviljonih je premajhen, da bi mogel obseči vse iz tujin inozemstva priglašene razstavljalc. Za letošnji sejem se jih je priglasilo 5000, namestiti pa se jih je dalo le 3500 tvar. Meseca aprila se začne s stavbo posebne veletržne palače v bližini razstavišča, v katerem se bodo nahajale stalne zbirke vzorcev, tudi za čas izven velesejma. Stavba bo imela

karlovarskega porcelana svelovnicnanih čipk in godač. Bogato je tudi razstavlječe tekstilnega oddelka, klobukov in rokavic. Protektorat je prevzela vlada češke republike, zastopništva inozemskih držav in reprezentanti domače trgovine in industrije. Častni komitet je sestavljen iz delegatov prvih gospodarskih korporacij. Posamezne skupine smo opisali že v prejšnjem članku.

Na sejmu je koncentrirana celokupna trgovina češka in sosednih dežel slovanskih in vzhodnih držav. Obiskovalcem so tolmači, carinski in tarifni ter izvozni urad na razstavnišču na razpolago, ki jim dajejo vse potrebine informacije. Posebni tiskovni urad izdaja vse dni velesejma poseben list. Komfortne restavracije in kavarne nudijo obiskovalcem vse udebnosti.

Za milado češko republiko, ki obsega 80% cele industrije bivše avstro-ogrške monarhije, je velesejem najbolje sredstvo, da se navežejo stiki z inozemskim trgovstvom, in z inozemskimi konzumenti. Vsled ugodnih valutnih relacij je češki velesejem v Pragi najcenejši in najprikladnejši nakupni vir za inozemske interesente.

Pristop je dovoljen samo trgovcem, ki imajo sejemske legitimacije, ki jih inozemskim obiskovalcem izdajajo češki konzulati, ki jim nudijo tudi vse druge potrebine podrobne informacije.

Dopisi.

Protigrusko delo. Vedno smo upali na boljše čase, toda do sedaj smo bili le varani. Mnogo se nam je obetalo pri volitvah v konstituanto, vendar se obježe še do danes niso izpolnile. Vsakonur je znano, da se pride danes popoloma na pripot način do obrtnega lista za trgovino z deželnimi pridelki, manufakturo, galerijo itd. Gre se na okrajno glavarstvo, tam se malo potoži in obrtni list je tu. Tako se prične začetkom trgovati v malem, kar na enkrat pa na vagon. Največ takih in sličnih obrtnih listov dobijo verižniki in tihotapeči, to pa vsled tega, da potem lahko verižijo in tihotapijo brez vsakih ovir. S podelitvijo takih obrtnih listov seveda trpe pravi legitimni trgovci, na katere se javne oblasti spomnijo samo takrat, kadar je treba plačati obrtni ali dohodninski davek. Legitimni verižnik je istega navadno prost ali pa plača malenkost ter se potem smeja trgovcu, ki nosi težka bremena. Da se prepreči izdaja obrtnih listov, so se ustavnili razni trgovski gremiji. Žal, da tudi te organizacije še do danes niso imele uspeha. Največ vlogo pri izdaji teh obrtnih listov igrajo okr. glavarstva, katera jih izdajajo vsakemu, kdo le zaprosi in se ne ozirajo na ugovore gremija ali županstva, da ni več krajevne potrebe. Ce se bo tako izdajanje obrtnih listov vseklo še naprej, bodo imeli kmalu v vsaki gorski vasi več trgovin kakor pa kupovalcev. Umevno je, da pod takimi pogoji trpi legitimni trgovci, kateri se je moral boriti več let, da je smel pričeti svojo trgovino, dočim pridejo razni verižniki brez vsakega učenja do trgovine ter dejajo mnijonske promete. Država podpira še danes razna konzumna društva, ki mnogo škodujejo trgovcu, kar bi pa sedaj ne bi bilo več potreba, ker je nastopila že itak zadostna konkurenca. Nadejamo se, da bodo naši poslanci, do katerih imamo zaupanje, ukrenili vse potrebno, da se prepreči izdaja obrtnih listov nepoklicanim osebam in da tudi ne bo država več podpirala nepotrebnih konzumnih društev. Trgovci z dežele.

Izvoz in uvoz.

Pogoji za izvoz ovsa. Ministrstvo trgovine in industrije sporoča, da je vojno ministrstvo v sporazumu s trgovskim ministrstvom v zmislu sklepa ekonomsko-finansijskega komiteta ministrov z dne 17. t. m. določilo za izvoz dovoljenih 8000 vagonov ovsa slednje pogoje: 1. Izvoznik mora predvsem prijaviti vsako količino ovsa, ki jo želi izvoziti vojnemu ministrstvu. Od te množine zadrži vojno ministrstvo 10 odstotkov za lastno potrebo. Mesto oddaje za te količine določa vojno ministrstvo. Izvozniku se plača takoj po oddaji določenega odstotka ovsa protivrednost 72 dinarjev za 100 kg, ki od-

govarja povprečni tržni ceni zadnjega polletja. O oddaji da vojno ministrstvo izvozu certifikat, ki mu služi kot potrdilo za carinske oblasti, da so zahteve vojnega ministrstva izpolnjene in da vodijo evidenco, da se določeni kontingent ovsa ne prekoraci. Na podlagi tega potrdila odpromije carinske oblasti ovse proti plačanju 10 dinarjev izvozne carine za 100 kg, dalje plačanju prometnega davka in osiguranju valute.

Uvoz luksusnega blaga iz Avstrije v Rumunijo prepovedan. Rumunška vlada je popolnoma preprečila uvoz luksusnega blaga iz Avstrije v Rumunijo.

Izvoz čevljarskega blaga iz Avstrije prepovedan. Vlada je prepovedala izvoz čevljarskega blaga in usna.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Jugoslovansko - italijanska trgovska pogodba. V zadevi jugoslovansko-italijanske trgovske pogodbe je dospel iz Beograda v Zagreb g. Scarpa. Pogajal se je s tajnikom trgovske zbornice, s predsednikom zveze industrijev, z ravnateljem ekskomplne banke in z gradonačelnikom.

Karantena našega blaga v Italiji. — Radi kuge, ki se je pojavila v Kotoru, je odredila italijanska vlada, da se mora vsako blago, ki pride iz Kotorja, zadržati v karanteni.

Industrija.

Petovar usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuju se je ustanovila na ustanovnem občnem zboru dne 14. t. m. Tako se je izvršila preosnova dosedanje družbe z omemljeno zavezjo »Prva jugoslovanska tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptaju v delniško družbo. Podjetje je popolnoma nacionalizirano, ker je v smislu predpisa ministerstva za trgovino in industrijo inozemski kapital udeležen samo 25 odstotno. V Vojvodini so bili izvoljeni sledeči gg. Dr. Ivan Fermeve, odvetnik v Ptaju kot predsednik, ravnatelj Anton Tykač in komercijski svetnik Anton Jurca kot zastopnika Ljubljanske kreditne banke, ravnatelj C. Toman in Lovro Petovar, veleposesnik v Ivanjkovicih kot zastopnika Mariborske ekskomplne banke, ravnatelj Antič za Hrvatsko trgovinsko banko v Zagrebu, dalje Dr. Marko Ettlinger, odvetnik in podjetnik na Dunaju, zajedno podpredsednik, Franjo Češek, Konrad Fürst in Franc Hutter, veletrgovci v Ptaju. V nadzorstvo so se volili gg.: Josip Pirich, in Franc Potočnik, usnjarja v Ptaju, dirigent podružnice Ljubljanske kreditne banke A. Matevžič in Aleksander Ussar, računski svetnik in posesnik v Ptaju. Delniška glavnica znaša 16.000.000 K, ki se povira vsled že podeljenega dovoljenja v smislu pravil pri prihodnjem izrednem občnem zboru na 25.000.000 K. Ugotovilo se je, da se ta nova domača industrija po vsem lepo razvija. V polnem obratu je že tovarna za usnje, za gamaše, torbice in fino galanterijo ter je ravnokar pričela obravnavati tudi tovarna za čevlje.

Koks za našo industrijo. Z Nemčijo je sklenjena pogodba o nabavi koka za našo industrijo. V zameno za koks bomo dajali želzno redlo iz rudnika Ljubljane.

Mlinarski trust. Vsa mlinarska podjetja v Jugoslaviji so sklenila trust. **»Saliks«, prva hrvat. tvornica košar in umetnega pletiva** so osnovali gosp. J. Majdič in O. Faiman v Veliki Gorici. V tovarni, ki je moderno urejena, je zaposleno okrog 60 delavcev in delavk. **Tovarna vagonov v Brodu na Savi.** Pod predsedstvom g. Aleksandra Ehrmana se je vršila 18. februarja t. l. ustavovrsna skupščina »Prve jugoslovanske tovarne vagonov, strojev in mostov«, ki se bo bavila z izdelovanjem in popravljanjem vagonov, lokomotiv in mostov. Ustanovitelji te deln. družbe so: »Slavonija« d. d. za industrijo lesa v Zagrebu, Prva hrvatska štedionica in Jugoslovanska banka. Tovarna, ki je osnovana v glavnem z domaćim kapitalom, bo začela obravnavati najbrž že sredi tega leta s 5.000 do 6.000 delavci.

Tvornice za rotacijski papir. V Krapini se osnuje velika in moderna tvorница za izdelovanje rotacijskega papirja. Glavnica znaša 2.000.000 krov. Ta tvorница bo izdelovala tudi druge vrste papirja.

Demokrate, delniška tiskarna in založba v Beogradu. V Beogradu se je

osnovala delniška tiskarna in založba »Demokrat« z delniško glavnico — 500.000 din. (Delnice po 200 din.)

Tvornica za ameriške pluge. — V Smederevu osnuje neka ameriška družba tvorica za ameriške pluge, ki so mnogo praktičnejši od naših.

Ter, asfalt iz Rumunske. Rumunška firma »Asfaltul« fabrika de asfalt, Bukarest, Stavropoleos Nr. 6, poroča potom našega poslaništva, da ima v zalogni velike množice trimidatskega bitumenja (to so ostanki od destilacije mineralnih olj — ter asfalt i. o.) Omenjena tvrdka, ki zamore dobavitvi takoj 20 ton takega blaga, isče v Jugoslaviji odjemalce. Interesenti, ki se zanimajo za opisano blago, naj poslajo omenjeni firmi pismene ponudbe.

Denarstvo.

Zigosanje in popis predvremenih avsir. drž. dolgov. Generalno ravnateljstvo drž. dolgov objavlja popis onih predvojnih avstrijskih državnih dolgov, ki se morajo naknadno zigosati in popisati najkasneje do 15. marca t. l. Splošni državni dolg: a) 5 odstotno posojilo na srečke iz leta 1860 (5 proz. Losanleihe vom J. 1860); b) premijsko posojilo iz leta 1864 (Premienlosanleihe vom J. 1864). Avstr. dolg: a) Posojilo zav. družb in l. avstr. hrani. iz l. 1911 (Darlehen der Versicherungsgesellschaften und der l. österr. Sparkasse in Wien vom J. 1911; b) 4 odstotne državne zadolžnice iz leta 1912 (4 proz. Staatschuldabscheine v. J. 1912); c) 4,5 odstotne državne zadolžnice iz leta 1912 (4,5 prozent. Staatschuldabscheine v. J. 1912 A und B in Sterling).

Zamenjava novčanice. — Povodom vladne naredbe o izmenjavi malih novčanic je zaprosila zagrebška trgovska zbornica ministrstvo za finance, da naredbi, ki določa, da se izmenja le gotova vsota malih novčanic ukine in, da se zamenjajo tudi večje količine novčanic, ker to zahtevajo praktične potrebe in ker bi drugače bil oškodovan ogromen odstotek prebivalstva.

Emissijski odsek pri ministrstvu za finančne. Pri glavnem inspektoratu ministrstva za finančne je ustanovljen emissijski odsek, ki se bo bavil z izdajo novih in z zamenjo starih državnih banknot, posebno dinarskih in poldinarskih. Tako se bo preprečilo kurziranje starih strančnih novčanic.

Uredba o prometu s tujimi valutami. Po novi uredbi, katero je izdal ministér za finančne, bo promet z valutami izvzemši zlato, srebro in dolarje popolnoma prost. Devize za potrebo uvozne trgovine se bodo zamogle kupovati v neomejenih količinah, na podlagi dovoljenja, kateroga bi izdal generalni inspektorat ali finančni delegat. Kontrola se bo vršila pri bankah, ki bodo smeles prodajati devize samo tvrdkam, ki imajo povsodno dovoljenje. Promet je omejen le proti špekulantom.

Ustanovitev državne obrne banke. »Privredni Savez« je predložil ministrstvu za trgovino in industrijo načrt za ustanovitev državne obrne banke, ki bi dajala obrtnikom potrebne kredite.

Zamena perperov. Ker rešitev glede perperov ni imela podpisov vseh ministrov, namerava minister za finance obravnavati v ministrskem svetu še enkrat to vprašanje.

Mesarska in klobasičarska banka v Pragi. — V Pragi se je konstituirala mesarska in klobasičarska banka d. d. z družbeno glavnico 12 milijonov č. k.

Carina.

Službeno carinjenje in carinsko predstevanje v Ljubljani. V razpisu generalne carinske direkcije C. br. 43.683 z dne 9. julija 1920 je bilo določeno, da se imajo pri carinarnicah, kjer ni carinskih posredovalcev, po določbah člena 35 carinskega zakona, vlagati carinske deklaracije po novem formularu, po katerem bi lastniki sami ali pa preko carinskih posredovalcev vršili carinsko odpremo blaga. Dosedaj se ta način začinjanja blaga pri carinarnici v Ljubljani ni mogel praktično izvrševati, ker posamezni deklarantti niso pozvali carinskih predpisov in tarife in ker ni bilo carinskih posredovalcev. Ker pa sta sedaj v Ljubljani dva priznana carinska posredovalca, tvrdka »Balkan« in Ant. Grom, je odredila uprava carinarnice »a podlagi člena 28 carinskega zakona, da se od 1. marca t. l. vrši carinjenje izvoznega blaga po izvirnih deklaracijah in prijavah, katere bodo stranke

oznoma deklaranti v zmislu določb člena 30—38 in 41—48. ter 96 carinskega zakona podale. To pomeni, da mora od tega dneva naprej vsaka stranka označiti deklarant po predpisanim formulirji točno tarifarno prijaviti blago, ker nosi za vse napake, ki se pri pregledovanju blaga ugotovijo, posledice člena 166 carinskega zakona.

Izvozno blago v vrednosti do 500 dinarjev in uvozno blago, ki ga prinašajo potniki seboj do iste vrednosti, se carini enostavno po drobnem zapisniku.

Železnična mora na podlagi vplačanih izvoznih deklaracij in pripadnih vozovnih listov predložiti carinarnici spremjevalne listnine (popratnice) za vagon očarjenjega blaga.

Prihodi od carine: Po podatkih ministrstva za finance, je dalo zadnjih 8 mesecev 450 milijonov dinarjev prihoda. Celo računsko leto bo dalo okrog 700 milijonov dinarjev.

Kurzi za carinske uradnike. — V Ljubljani, v Beogradu in v Zagrebu je bodo osnovali kurzi za carin. uradnike.

Znižana izvozna carina na sladkor v Čehoslovaško. Čehoslovaška vlada je znižala v korist sladkorne in čokoladne industrije izvozno carino na sladkor za 15 odstotkov.

Davki.

Konferenca o davku na vojne dobičke. V Sarajevu se je pred nekaj dnevi vršila konferenca bančnih ravnateljev glede davka na vojne dobičke. Ta konferenca ni dala nobenega pozitivnega uspeha. Ugotovilo se je, da je treba ta davek plačati, da pa se bodo storili vsi potrebni koraki, da se dosežejo olajšave.

Promet.

Promet v osvobojene kraje. Poleg vlakov, ki vozijo med Ljubljano in Trstom, bodoča vozila osebna vlaka, katera sta sedaj kurzirala med Ljubljano in Borovnico, do Rakaka.

Vagoni za Čehoslovaško. Reparacijska komisija na Dunaju, ki je prisodila naši državi, kakor smo že poročali v št. 13 15.000 vagonov, je dodelila Čehoslovaški 33.000 vagonov. Ti vagoni so pripadali bivšemu avstro-ogrskemu parku.

Luka Baroš in italijanska vlada. Poslanec Gasparotto je na seji 24. t. m. stavljal na Italijansko vlado interpelacijo za zahtevo, da naj se odredi dan, ko bo vlada dala svojo izjavo o odnosih med Italijo in reško državo ter o vprašanju luke Baroš. Giolitti je izjavil, da je želitevlja vlade, da se to vprašanje sedaj ne razpravlja, ker smatra sedanji čas kot neprimeren za razprave o mednarodnih vprašanjih. Poslanci skupine »Rinnovamento« so ostro napadli vlado radi nedokritosrčnosti. Vprašanje luke Baroš je torej odstavljeno z dnevnega reda.

Jugoslovenski Lloyd d. d. Ministrstvo za trgovino in industrijo je odobrilo ustanovitev d. d. »Jugoslovenski Lloyd« s sedežem v Beogradu. Glavnica 12 milijonov krov. Namenski družbi je: graditi ladje ter izvajati in uvažati blago.

Omejitev prometa ukinjena. Ukinjena je prepoved sprejemanja blaga na progah v Beograd. Od 17. t. m. vozi na proggi Subotica—Novi Sad—Beograd približno 100 vagonov dnevno.

Pregled proge Baker—Reka. Pošbena komisija, katero je določilo ministrstvo za promet, bo pregledala železničko progo med Bakrom in Reko, da se čimprej izvrši potrebne priprave. Vlaki bodo v kratkem pričeli prevažati material, ki je potreben za počevanje proge.

Poštné pristojbine za inozemski promet v Rumuniji. Za pisma od 20 gr. ali manj Lei 2.—, za vsakih nadaljnih 20 gr. Lei 1.20. poštna dopisnica zaprla Lei 2.—, poštna dopisnica navadna Lei 1.—, tiskovine do ali manj od

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Stev. 9885-20. Trgovinski sporazum med Čehoslovaško in Bolgarsko. Čehoslovaška republika je zaključila 4. septembra 1920 trgovinski sporazum z Bolgarsko. Sporazum tvorita dva dela, od katerih se bavi prvi z izvozom in uvozom blaga in zakonsko zaščito čehoslovaških izvoznikov v Bolgarski, a drugi s samo izmeno blaga. S to pogodbo je zasiguran svoboden prevoz bolgarskega blaga preko Čehoslovaške in določeno, da Bolgarska z ozirom na izvoz in uvoz svojega blaga v Čehoslovaško ne bo nepovoljnje tretirana kot ostale države. Posebne ugodnosti je dobila Bolgarska od Čehoslovaške za tranzit in uvoz rožne esence. Čehoslovaška se je dalje obvezala dajati Bolgarski stalni kontingenčni sladkorja in premoga za železnice in dobavljati v prvi vrsti njej razne stroje, poljedelske stroje, steklo, teksilno blago in emajlirano posodo. Bolgarska je od svoje strani zasigurala Čehoslovaški izvoz in pravo prvenstva kupovine 8000 vagonov pšenice, 7000 vagonov koruze in stalno količino rži, ječmena in proso. Drugi del sporazuma se bavi, kakor že omenjeno s samoizmeno blaga in določuje v prvi vrsti način plačanja, ki naj se vrši v principu v valuti države, ki prodaja. Vendplača lahko Bolgarska Čehoslovaški sladkor v bolgarskih levih in v inozemskih dobrih valutah. To velja za obe pogodbene države kadar gre za blago, ki se nahaja v državnih režijih ene izmed obeh držav.

Izpremembe protokolacij v trgovskem registru.

Vpisale so se tvrdke:

I. V trgovinski register:

J. Fortič, elektrotehnično podjetje v Mariboru, s sedežem v Mariboru, obratni predmet: prodaja strojnih in elektrotehničnih predmetov, imetnik: Ivan Fortič, trgovec v Mariboru.

Vpis družbene firme:

Tiskarna Panonija F. Jerebič in tov., komanditna družba s sedežem v Gornji Radgoni, obratni predmet: tiskarna, združena s knjigarno, trgovina s papirjem in muzikalijami, osebno jamčeci družbeniki: Alojzij Nardauer, tajnik posojilnice v Gornji Radgoni; Fr. Jerebič, poslovodja Gospodarske zadruge v Gornji Radgoni; Milan Slaje, kaplan pri Sv. Petru v Gornji Radgoni.

Razno.

Likvidacija ministrstva za prehrano. V področju generalne direkcije državnogovodstva se organizira likvidacijski odsek, ki bo dovršil likvidacijske posle ministrstva za prehrano in obnovo zemelje.

V upravnih svetih delniških družb mora biti gotovo število članov jugoslovenskih državljanov. Gospodarski svet je sklenil na svoji seji, da mora biti v vseh upravnih odborih raznih delniških družb gotovo število članov jugoslovenskih državljanov. To je potrebno sredstvo, da se prepreči prehod naših podjetij v roke inozemcev.

Ministra za trgovino in industrijo bosta zastopala na praškem velesejmu: minister na razp. dr. Albert Kramer in šef oddelka ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani, min. svetnik Rud. Marn.

Kultura tobaka v Sloveniji. Do 23. februarja t. l. se je priglasilo tukajšnji tobačni tovarni 160 sadicvev tobaka s 450.000 sadikami, kar odgovarja približno 20 oralov zemelje. Največ prijav je prispelo do sedaj iz Štajerskega. Dolensko in Prekmurje so pokazali malo zanimanja. Prijave se bodo prejemale še do konca tega meseca. Opozarjam, da bo vsaka, tudi najmanjša kultura tobaka, uničena, če bo lastnik gojil sadike brez dovoljenja.

Cement za kmetovalec in kmetijske zadruge. Poverjeništvo za kmetijstvo je izposovalo, da bo oddajala Trboveljska tovarna za portland cement v tem letu mesečno 50.000 kg cementa za kmetijske namene v Sloveniji. Blago bo razdeljevalo poverjeništvo za kmetijstvo. Naročniki ga bodo dobivali naravnost iz tovarne, ki bo tudi naročnino vsako-

krat obračunila naravnost z naročniki. Kmetijske podružnice in kmetijske zadruge, ki reflektirajo na cement, naj prijavijo potrebo množino do 15. vsakega meseca poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani, ki bo ukrenilo vse potrebno, da se blago dobavi tekom 4 do 8 tednov. Ker se bo blago oddajalo že v celih vagonih (po 10.000 kg), je uneseno, da se kmetovalci, ki rabijo manjše množine, združijo in naročijo cement skupno potom svoje kmetijske podružnice. Poverjeništvo ne prevzema nikakre odgovornosti za pravočasno doba cementa, če tudi je Trboveljska tovarna občujila, da bo blago dobivala v goraj navedenem roku. Za drugimi dobavili mi pogoji naj se naročniki obrnejo na ravnost na tovarno, oziroma na Trboveljsko družbo v Ljubljani.

Višja šola za narodno gospodarstvo. Ministrstvo za poljedelstvo in obnovo zemelje namerava ustanoviti v Mariboru višjo šolo za narodno gospodarstvo takoj, ko dobi v to svrhu potreben kredit. Višji zadružni tečaj. V Beogradu se je otvoril šesttedenski višji zadružni tečaj, katerega obiskujejo revizorji in revizijski asistenti. Poleg vseučiliščnih profesorjev predavajo v tečaju vojaški srbski zadružništvo M. Abramovič, tajnik glavnega saveza dr. Prohaska, inšpektor M. Stibler in poslanec V. Pušenjak.

Mizarsko-strojna zadruga v Celju. Mizarski mojstri iz Celja in okolice nameravajo ustanoviti mizarsko-strojnu zadrugo. Ustanovni občni zbor bo 6. marca. Pripravljalna dela vodi mizar g. Vehovar.

Nabava zabojev. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje ofertno licitacijo na 14. marca t. l. ob 11. uri dopoldne v pisarni upravnika državnih monopolov in sicer za 40.000 zabojev iz mehkega lesa za tobačne izdelke. 40% zabojev za bencin, za moder papir za zavijanje in eno kompletno mobilno delavnico za automobile. Kavcija 10 odstotkov vrednosti. Ponudbe naj se odajo zapečatene na dan licitacije.

Dražba lova. Lov krajevne občine predvorske se bo oddal v zakup na javni dražbi dne 22. marca t. l. ob 10. uri pri okrajnem glavarstvu v Kranju za dobo od 1. aprila 1921 do 31. marca 1922. Zakupni in dražbeni pogoji so pri okrajnem glavarstvu v Kranju med nadavnimi uradnimi urami na vpogled.

Izbris odvetnika gospoda dr. Ernsta Mravlag. Gospod dr. Ernst Mravlag v Mariboru je izbrisani iz tukajšnjega imenika odvetnikov z 24. februarjem t. l., ker je izgubil državljanstvo.

Trst — svobodna luka. Ze pred dvemi meseci smo priobčili notico, da se zahteva proglašitev Trsta za svobodnoluko. To vprašanje je polem navidezno popolnoma zaspalo. Sedaj poroča »L'Era Nuova«, da bo italijanska vlada 6. marca t. l., to je na dan proslave aneksije v Trstu proglašila Trst za svobodno luko. Opozarjam pa, da veste uradno še ni potrjena. Teritorij svobodne Luke bo obsegal baje tudi občine Nabrežina, Opčina in Tržič.

Baranja se priklopi trgovski zbornici v Novem Sadu. Baranja, ki do sedaj ni pripadala nobeni trgovski in obrtniški zbornici, se na podlagi odloka ministrstva za trgovino in industrijo priklopi trgovski in obrtniški zbornici v Novem Sadu.

Dospela je prva pošiljka jarega semena v Beograd. Najprej se to semeno razposlje v južne kraje Srbije, ostanek pa se bo razdelil na druge pokrajine.

Hoowers — državni tajnik za trgovino. Iz Newyorka se poroča, da je Hoowers sprejel mesto tajnika za trgovino, da pa obdrži še nadalje vodstvo evropske pomočne akcije.

Nemčija pod nadzorstvom. Na predlog francoske vlade se bo Nemčija stavila pod nadzorstvo zavezniških do tega časa, dokler ne plača svojih vojnih dolgov. Nadzorstvo se prične dne 1. jul. t. l.

Nemški premog. Reparacijska komisija poroča službeno, da je oddala Nemčija v mesecu januarju zavezniški 1.681.890 ton premoga, od katerega je dobila Francija 1.069.078 ton, Italija 208.011 ton, Belgija 274.696 ton in Luxemburg 130.113 ton.

Koliko prebivalcev ima Bolgarija? Po štetju prebivalcev ima Bolgarija 4.700.000 duš, ne pa čez 5 milijonov, kakor se je pričakovalo.

Tržna poročila.

Trg:

Ljubljana: goveje meso I. 30 krov, II. 28 K, teleće meso I. 30 K, II. 26 K, kozlički, jagrijet 24 K. Jajca 1.50 K komad.

Maribor: volovski prednji deli 25 krov, zadnji 27 K, biki, krave, teleta, neglede na dele 24 K.

Padanje mesnih cen v Čehoslovaški. Cene mesa so v zadnjih dneh zelo padle. Cene živi teži so padle na 30 do 40 odstotkov. Medtem ko v drugih državah cene padajo, se pri nas obljuduje zopetno zvišanje.

Kolonijsko blago.

Ljubljana: kava I. 84 do 96 K, II. 56 do 64 K, pražena kava I. 112 do 120 krov, III. 70 do 80 K, rdeči sladkor 44 krov, kristalni beli sladkor 52 K, sladkor v kockah 56 K, riž I. 26 do 32 K, II. 20 do 24 K, namizno olje 52 do 56 krov liter, jedilno olje 48 do 52 K, vinski kis 5 do 5.60 K, navadni kis 4 do 4.40 K, poper (mlet) kg 64 K, paprika sladka 104 do 110 K, testenine I. 22 do 24 K, II. 19 do 20 K kg, petrolej liter 22 krov.

Zjednjene države: Cene kavi in čaju stoje pod cenami I. 1914, cena petroleju pa je več kot 200 odstotkov višja kakor I. 1914.

Sadje.

Ljubljana: (trg) jabolka 8 do 10 K po 1 kg.

Zito in drugi poljski pridelki.

Zemun: Vest o znižanju izvozne carine so vplivale na povišanje cen. Nova koruza notira 400 K, pšenice je malo ter se plačuje po 980 do 1000 K, oves 340 do 350 K. Tendenca dobra.

Sombor: Cene poskočile, dovoz slab. Pšenica se plača 975 do 980 krov, koruza 380 do 385 K, oves 335 do 340 krov. Povpraševanje živalno, ker se je radi znižanja izvozne carine pojavit možnost izvoza. Naše cene stoje še vedno pod svetovnimi.

Vinkovec: Dovoz slab, cene se povisijo. Pšenica 1000 do 1020 krov, koruza 380 do 400 krov, oves 340 do 345 krov. Tendenca živahnja. Največ kupujejo Dalmacijo in inozemstvo. Prodana je bila večja količina koruze v Italijo po 420 K franko vagon Vinkovci.

Osijak: slab dovoz onemogoča razvoj cen. Pšenica 1000 K, nova koruza 400 do 410 K, oves 350 do 355 K. Povpraševanje po moki je večiko, ker si konzum pripravlja zaloge za praznike. Čehoslovaška in Nemčija kupujejo našo pšenico.

Berlin po 50 kg cena v markah: leča 150—155. Slama prešana 18 do 19.5, v snopih 18 do 19.

Usnje, kože in čevlji.

Londone: premieg: Lastniki premogopa v Walesu so sklenili, da znižajo cene premoga, ki se izvozi, od 59 šilingov na 57 šilingov 14 pencev.

Gorivo.

Newyork: petrolej v zabojih 24.25, v tankih 11.50.

Kovine.

London: baker za 3 mesece 71 ena osmina. Elektrolyt 76 do 77. Best selected 74 do 76. Cin per kasa 173 tri četrtine, na tri mesece 176 tri četrtine. Svinec 20 do 20 in pol. Cink 25 do 26 in pol. Nikel za tuzemstvo 205. Srebro 33 sedem osmin, za izvoz 33 in pol, zlato 10 pet šestin.

Newyork: Elektrolyt baker loco 13 ena osmina, cin loco 33, svinec loco 4.55, cink 4.92, železo 29.50, beli kositar 7.00.

Bombaž.

Newyork: loco 13.20, za februar 12.70, za marec 12.90, za april 13.20, za maj 13.45, za junij 13.60.

New Orleans: bombaž loco 12.75 (13.00).

Razno.

Newyork: terpentin 57, Savanna terpentin 50.

Borza.

25. februarja.

Zagreb, devize: Berlin 237 do 236, Milan 546 do 547.50, London 580 do 585, Newyork kabel 148.50, ček 147.50 do 148, Praga 188 do 189, Dunaj 21.05 do 21.15, krone 180 do 182, franci 1050, napoleondori 489 do 490, marke 238 do 239, ital. lira 535 do 537.

denar blago

Hrvatska ekskompania banka 1480 1500 Jugoslavenska banka . . . . 575 580 Ljubljana kreditna banka 900 910 Jadranska banka . . . . 1800 Sloven. ekskompania banka 640 670

Dunaj. Devize: Zagreb 471 do 475, Berlin 1157 do 1163, Beograd —, Newyork 725 do 729, Milan 2595 do 2615, Budimpešta 138.87 do 140.87, Praga 887.75 do 893.75, Curih 11900 do 11950, Pariz 5117.50 do 5157.50, Bukaresta 932.50 do 942.50, Sofija 842.50 do 852.50, Varšava 79 do 81, London 2785 do 2805. Valute: marke 1158—1162, fanti 2765 do 2785, dolar 718 do 722, lira 2095 do 2165, francoski franki 5105 do 5145, švicarski franki 11875 do 11925, dinarji 1878 do 1898, čehoslov. krone 886.90 do 902.90, ogrske krone 137.25 do 139.25, levi 830 do 840, poljske marke 80.75 do 82.75, Roman rubel 307 do 313.

Praga. Devize: Berlin 129.50 do 131, Curih 1353.50 do 1356.50, Pariz 580.50 do 583.50, London 815 do 82.50, Beograd 213.50 do 215.50, Zagreb 52.12 do 54.12, Dunaj 10.721 do 11.721, Budimpešta 15 do 16, Milan 294 do 296, Bukaresta 105.75 do 107.25, Sofija 95.25 do 96.25. Valute: dolar 80.50, do 81.50, fanti 1313' do 1315, francoski franki 577.50 do 580.50, švicarski franki 1341.50 do 1351.50, dinarji 204.50 do 206.50, lira 291 do 293, marke 121 do 131, levi 105.75 do 107.25, avstrijske krone 10.725 do 11.725, poljske marke 7.55 do 8.55.

Curih. Devize: Berlin 9.70, London 2338, Newyork 606, Pariz 43, Milan 2197, Praga 7.40, Budimpešta 1.175, Zagreb 4, Bukaresta

dolar 146'50 do 147, avstrijske krone 21 do 24, rublji 70, češke krone 180 do 182, 20 K v zlatu 486 do 490, funti 550, napoleondori 490 do 492, marke 233 do 238, lire 533 do 539. Blago v na borza: koruza 440, oves 390, pšenica 980, vse franko Zagreb.

denar blago
Hrv. eškomptna banka 1460 1480
Jadranska banka 1800 1850
Jugoslavenska banka 570 575
Ljubljanska kred. banka 900 910
Slov. eškomptna banka 740 745

Dunaj, devize: Zagreb 475 do 479, Beograd 1902 do 1922, Berlin 1148 do 1151, Budimpešta 140 do 145, Milan 2615 do 2635, Newyork 725 do 729, Pariz 5155 do 5195, Praga 890 do 896, Curih 11.967'50 do 12.017'50. V alute: dolar 720'50 do 724'50, marka 1148 do 1154, funti 2790 do 2810, lire 2630 do 2650, dinarji 1880 do 1900, švic. franki 11.925 do 11.975, čehoslovaške krone 889'70 do 895'70, ogrske krone 143 do 146.

Austr. kronska renta . . . . . 98'-
» majska renta . . . . . 98'-
V. austr. vojno posojilo 85.-
Turške srečke 4.359.-
Av. kred. zav. za trg. in ind. 1.615.-
Anglobanka 1.802.-
Bankverein 1.290.-
Länderbank . . . . . 2.714'50
Avstro-Ogrska banka 4.700.-
Bosanska zemaljska banka 1.487.-
Živnostenska banka 3.600.-
Državne železnice 5.598.-
Lombarde 3.505.-
Alpine-Montan 8.720.-
Praška železna industrija 14.950.-
Trboveljska premogokopna 5.000.-
Leykam, papirnica 6.398.-
Kranjska železna industrija 12.000.-

Praga, devize: Zürich 1346 do 1349, Milan 293 do 295, Pariz 578'50 do 581'50, London 314'50 do 316'50, New-york 80'25 do 81'25, Beograd 213 do 215, Dunaj 10'75 do 11'75, Varšava 8'50 do 9'50, Zagreb 53 do 54, Budimpešta 15'37 do 16'37. Valute: dolar 79'25 do 80'25, dinarji 304 do 306, funti 312'50 do 314'50, franc. franki 575'50 do 578'50, lire 290 do 292, avstrijske krone 10'75 do 11'75.

Zürich, devize: Berlin 962'50, New-york 605'50, London 2339, Pariz 43'15, Mila 21'95, Praga 7'50, Budimpešta 1.175, Zagreb 4'-, Bukarešta 8'-, Varšava 0'66, Dunaj 1.275, avstrijske krone 0'90.

Popravek. V članku »Varstvo industrijske lastnine« v št. 14 je izostalo sledeče besedilo: pripadnikov sovražnih držav, toda s § 162 uredbe se je tej pravici odrekla in določila, da prevzame vse pravice industrijske lastnine. To besedilo spada na strani 2 v tretjo kolono, 7: vrstico med besede: »lastnine« in »brez«.

Listnica uredništva.

Pri uredništvu »Trgovskega List« leže p. n. naročnikom najrazličnejši jugoslovanski in inozemski, strokovni in politični časopisi za čitanje na razpolago.

Uredništvo je odprto ob delavnikih nepretrgoma od 8. do 18. ure zvečer, ob nedeljah pa od 9. do 12. ure.

Zavod za tehnične in elektrotehnične naprave

Vojnović & Cie.

Ljubljana, Wilsonova cesta 22.

Trgovina: telefon 466.

Tovarna Glinice št. 6.

Barva za bojca (pirhe) je došla v 7 različnih barvah 100 zavitkov K 140'—. Barva za obliko najfinješa, zanesljivo dobra, v vseh barvah, 100 zavitkov 200 K. Razpošilja vsako množino Karl Loibner, Celje. Ne zamudite!

M. TREBAR

Ljubljana, Sv. Petra c. 6.

J. KOPAČ, svečarna
Ljubljana, Celovška cesta 90.

Priporoča voščene sveče, zvitke, sveče za lino rabe in kadillo.

Kupuje 60, 20-20

čebelni vosek, suhe satine, kapljine po najvišji dnevni ceni.

TONE MALGAJ

stavbeni, pohištveni pleskar in ličar 16, 52-8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago za portale in prodajalne.

J. Korenčan, Ljubljana

trgovina pletenin, norimberškega in galerijskega blaga na veliko

se nahaja na 12-1

Mestnem trgu štev. 20.

Na drobno. Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

Na debelo. Na drobno.

BALKAN

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladischa. Zaznajenja in zavzemanje. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohitvenimi vozovi na vse strani.
Prvo ljubljansko javno skladislo spojeno s trom Južne železnice.

Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji.

delniška družba za mednarodne transporte.

Brzjavni naslov: Spedbačan.

6, 52-31

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Cirilinska agentura Javnih skladis.

Kartonažna tovarna
in papirna industrija

I. Bončsin, Ljubljana

Izdaje in oferira: 112

Embalaže za čaj.
Impregnirane doze za
oljnate barve od $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$ kg.
Lekarniške kapselne
za praške. — Vrečice za lekarne,
kavo, Špecijalitete.

Krožnike iz lepenke
za slastičarje in delikatese.

Kartonaže vsake vrste.

Ia. rujavo lepenko (Lederdeckel).
v vseh debelostih in vsaki množini.
Vzorec in oferti na razpolago

67, 50-31

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA, MESTNI TRG ST. 10.

Uvoz in prodaja vsako-
vrstnega inozemskega
manufakturnega blaga
in pletenin.

Na debelo in drobno.

Anton Tonejc in drug

Maribor, Jugoslavija.

Trgovina
s kolonijalnim, špe-
cerijskim blagom in
deželnimi pridelki.

Stalna zaloge jedilne, ži-
vinske in industrijske soli
na debelo.

UVOZ. IZVOZ.

Brzjavci: TONEJC, MARIBOR.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Solske
potrebštine. - Razglednice.
106, 52-18

Na debelo. Na drobno.

Društvo lesnih trgovcev
drauske doline

v Marlboru

Aleksandrov cesta štev. 45
kupuje in prodaja
rezani in tesani les
v vsaki množini po dnevnih
cenah. 23, 52-30

PNEUMATIKA

za kolesa in automobile

EN GROS - EN DETAIL.

Majceneje.

J. Gorenec, Ljubljana

Gospodstvena cesta št. 14.

Lesene žeblike za čevlje

Izdaje 140, 48-4

Tovarna leseni žeblikev

Ivan Seunig ml.

Tutec pod Šmurno goro pri Ljubljani.
Večja množina paralelna rezanega

IVAN JAX IN SIN

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA 15.

Šivalni stroji in
stroji za pletenje

Izborna konstrukcija in
elegantna izvršitev iz to-
varne v Lincu.

Ustanovljena leta 1867.
Vezenje potuje brezplačno.

Pisalni stroji Adler.

Cenik zastavljen in francoski.
Zeleno značane cene!

Kolesa

iz prvih tovar. - Dürkopp, Styria,
Waffenrad.

16, 5-5

Na debelo!

Na drobno!

Veletrgovina z železnino

Brežnik & Fritsch

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1

priporoča svojo izredno bo-
gato zalogu različnega želez-
nega blaga po nizkih cenah!

Točna in solidna postrežba!

Na debelo! 89, 20-13 Na drobno!

Modna in športna
trgovina
za dame in gospode

R. Magdić

Ljubljana

nasproti glavne pošte

10-2

Veletrgovina manu-
fakturnega blaga

Hedžet & Koritnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon Interurban št. 75.

11, 50-30

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovrstno voljeno,
modno in perilno blago.